

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2288

Vragen van de leden **Smits** en **Jasper van Dijk** (beiden SP) aan de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, mw. Dijkma, over *ongelukken bij gymnastiek*. (Ingezonden 17 maart 2009)

1

Wat is uw oordeel over het bericht «Aantal ongelukken tijdens gym met helft gestegen?»¹

2

Wat onderneemt u om het grote aantal ongelukken tijdens gymnastiek te verminderen?

3

Deelt u de mening van de Stichting Consument en Veiligheid dat de explosieve stijging mogelijk wordt veroorzaakt door groeps grootte, geschiktheid van accommodaties en de staat van de toestellen? Zo nee, waarom niet?

4

Bent u bereid maatregelen te treffen om het aantal ongelukken terug te dringen, zoals het verkleinen van de klassen en het zorgen voor beter materiaal?

5

Wat is uw mening over de praktische handleidingen en de valtraining die de Koninklijke Vereniging Leraren Lichamelijke Opvoeding en Consument en Veiligheid beschikbaar stellen voor scholen? Bent u

voornemens deze handleiding landelijk te verspreiden als een manier om het stijgende aantal ongelukken tegen te gaan?

¹ Trouw, 9 maart 2009.

Antwoord

Antwoord van staatssecretaris **Dijkma** (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap), mede namens de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, mw. Van Bijsterveldt-Vliegthart (ontvangen 10 april 2009)

1

Het artikel gaat over een onderzoek uitgevoerd door de Stichting Consument en Veiligheid naar het aantal ongelukken tijdens gymlessen in het primair en voortgezet onderwijs tussen 2003 en 2007. De cijfers tonen een stijgende trend van het aantal ongevallen. De trend komt overeen met de trends die de Stichting Consument en Veiligheid ziet bij sport in het algemeen. Verder geeft de Stichting Consument en Veiligheid aan dat het om een logische toename gaat aangezien er meer wordt gesport op scholen. De oorzaken van de ongelukken tijdens de gymles zijn niet onderzocht. Regelmatig sporten en bewegen is van wezenlijk belang voor de ontwikkeling van kinderen en heeft een positief effect op de gezondheid en de preventie van overgewicht. Wel kleeft er altijd een zeker risico aan sporten en bewegen. Ongelukken

tijdens de gymles zijn nooit geheel te voorkomen. Dat neemt niet weg dat het belangrijk is om het risico op blessures zoveel mogelijk in te perken.

Daarbij is het allereerst van belang te benadrukken de Koninklijke Vereniging van Leraren Lichamelijke Opvoeding (KVLO) begin dit jaar, n.a.v. het onderzoek van de Stichting Consument en Veiligheid over de periode 2002–2006, in een nieuwsbericht naar voren heeft gebracht, dat gymlessen vergeleken met andere sportactiviteiten relatief veilig zijn. Uit de ongevalcijfers voor 4 tot 18 jarigen tijdens bewegingsonderwijs over 2002–2006 blijkt dat er jaarlijks gemiddeld 13.500 ongevallen waren waarbij spoedeisende hulp nodig was, waarvan 7.000 in het VO en 6.500 in het PO. In de periode 1999–2003 betrof het 14.000 ongevallen. Na correctie voor trends in de bevolkingsopbouw blijkt dit verschil niet significant. Per jaar betreft het ongeveer 1 ongeval op 12.500 gymlessen. Verder geeft de KVLO in het nieuwsbericht aan dat uit het onderzoek blijkt, dat op school jaarlijks 26.500 ongevallen plaats vonden, waarvan 13.500 tijdens de gymles. In de privésfeer ging het om 114.000 ongevallen en bij sportbeoefening na schooltijd om 64.000. De KVLO beoordeelt het risico op een ongeluk tijdens het bewegingsonderwijs daarom in

vergelijking met andere contexten niet groot. Verder blijken de ongevallen niet ernstiger te zijn dan de andere ongevallen op school. De direct medische kosten zijn lager dan de medische kosten bij ongevallen op het schoolplein of tijdens sportbeoefening. Bij 3% van de ongevallen in de gymles was opname noodzakelijk. Bij sportongevallen was dit 5%, bij de ongevallen op het schoolplein 6%.

2

Schoolbesturen zijn in de eerste plaats zelf verantwoordelijk voor het creëren van een veilige omgeving in de klas en in het gymlokaal. Zo zijn scholen verplicht om het beleid met betrekking tot de veiligheid in de schoolgids op te nemen en ouders en leerlingen kunnen met klachten over het veiligheidsbeleid een beroep doen op de klachtenregeling van de school. De Inspectie van het Onderwijs ziet toe op het veiligheidsbeleid van de school. Verder is er enkele jaren geleden door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, in een campagne van 5 jaar, veel aandacht besteed aan veiligheid in en rond de schoolgebouwen. In deze campagne is aandacht gegeven aan een methode waarmee scholen de veiligheid in en rond het schoolgebouw kunnen verbeteren. Om te borgen dat na afsluiting van deze campagne de opgedane kennis en ervaring beschikbaar zou blijven, hebben organisaties uit het werkveld, zoals de samenwerkings-GGD'en, de landelijke ouderorganisaties, de besturenorganisaties, de pabo's en het Vervangingsfonds, deze taak op zich genomen. Ook werkt de KVLO samen met de Stichting Consument en Veiligheid aan het veiliger maken van gymlessen. Zo heeft de KVLO in 2007 samen met de Stichting Consument en Veiligheid de brochure «Veiliger bewegingsonderwijs op de basisschool» ontwikkeld en is in januari van 2009 de module «Veiliger bewegingsonderwijs met de VO Veiligheidsmanager» tot stand gekomen. Beide zijn gratis op alle scholen verspreid. Daarnaast worden er studiedagen voor docenten bewegingsonderwijs georganiseerd door de KVLO over het creëren van een veiliger bewegingsonderwijs en zijn docenten bewegingsonderwijs verplicht zich na te scholen in EHSBO (eerste hulp bij sportongevallen).

Een ander project dat de Stichting Consument en Veiligheid nu uitvoert richt zich op risicogedrag bij VMBO-jongeren. Daarbij worden jongeren bewuster van de risico's die ze lopen bij o.a. het sporten. Verder is enkele jaren geleden de postinitiële leergang bewegingsonderwijs ingevoerd, waaraan de eerste cursisten in het studiejaar 2004/2005 zijn afgestudeerd. Leraren die bewegingsonderwijs willen geven aan de groepen 3 t/m 8 in het basisonderwijs en de groepen bestemd voor leerlingen vanaf zeven jaar in het speciaal basisonderwijs en het speciaal onderwijs, dienen deze leergang te volgen. Deze postinitiële leergang geeft een kwaliteitsimpuls aan het bewegingsonderwijs dat ook van positieve invloed is op de veiligheid tijdens de gymlessen. Bovendien wordt er aandacht besteed aan het aspect «veiligheid» en «fair play» in het beroepsprofiel, de beroepscode, de opleidingskwalificaties en de Basisdocumenten Bewegingsonderwijs PO en onderbouw VO, die het eerst in 2007 door de KVLO en de Stichting Leerplanontwikkeling Nederland zijn opgesteld.

3

De Stichting Consument en Veiligheid heeft geen onderzoek verricht naar de oorzaken van de ongelukken tijdens de gymlessen. Het beeld van een explosieve stijging van het aantal ongelukken door groepsgrootte, geschiktheid van accommodaties en de staat van de toestellen wordt niet bevestigd door de KVLO. Feit is wel dat de ongevallenregistratie van scholen sinds 2001 fors is toegenomen en dat er op scholen meer wordt gesport. Dat is zal dus in ieder geval van invloed zijn geweest op de gemeten toename.

4

Er wordt veel ondernomen om de omgeving op scholen en in het gymlokaal veilig te maken en te houden, zie mijn antwoord op vraag 2.

5

De handleidingen zijn al landelijk verspreid.